Hukuk Bölümü 2008/113 E. , 2009/138 K.

- PARA CEZASININ GERÇEK KIŞIDEN TAHSILINE YÖNELIK BULUNAN ILAMSIZ ICRA TAKIBINE VAKI ITIRAZIN IPTALI ISTEMIYLE AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - ÇİFTÇİ MALLARININ KORUNMASI HAKKINDA KANUN (4081) Madde 31

"İçtihat Metni"

Davacı : Çataldere Köyü Tüzel Kişiliği

Vekili : Av. N.Y.

Davalı : F.G.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde, Ardahan ili, Merkez Çataldere Köyü İhtiyar Heyeti'nce borçlunun köy merasında ticari büyükbaş hayvan otlattığından bahisle 27.7.2005 tarih ve 13 sayılı karar ile, borçlu hakkında 800,00YTL para cezasına dair karar alındığını, alınan kararın Ardahan Posta Müdürlüğü vasıtasıyla borçluya iadeli taahhütlü posta ile tebliğe çıkarıldığını, ancak borçlunun karar içeren zarfı almasına rağmen posta kartına imza atmaktan imtina ettiğini, para cezasının ödenmediği anlaşıldığından, Köy İhtiyar Heyeti'nin almış olduğu kararın Ardahan İcra Müdürlüğü'nün 2006/80 Esas sayılı dosyası ile takibe konulduğu, borçlunun bu takibe itiraz ettiği için dava açmak zorunda kalındığı, oysa, borçlunun itirazının yerinde olmadığı, zira Köy İhtiyar Heyeti'nin 4081 sayılı Yasa'nın 31. maddesine göre para cezası alınmasına yönelik olarak karar ihdas etme yetkisi bulunduğu, bu sebeple borçlu icra takibine haksız ve yersiz bir şekilde itiraz ettiği için %40 icra inkar tazminatına mahkum edilmesi ile itirazın iptaline karar verilmesi için iş bu davanın açıldığını ileri sürerek borçlunun haksız ve yersiz itirazından dolayı %40 icra inkar tazminatına mahkum edilmesi ile itirazın iptaline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ARDAHAN SULH HUKUK MAHKEMESİ; 18.07.2006 gün ve E:2006/222, K:2006/338 sayı ile, davacı vekili dava dilekçesinde; Ardahan İli, Merkez Çataldere Köyü İhtiyar Heyeti'nce borçlunun köy merasında ticari büyükbaş hayvan otlattığından bahisle 27.05.2005 tarih ve 13 sayılı karar ile borçlu hakkında 800,00YTL para cezasına dair karar alındığını, bu kararın borçluya tebliğe çıkarılmasına rağmen para cezasının ödenmediğini, bunun üzerine Köy İhtiyar Heyetinin almış olduğu kararın Ardahan İcra Müdürlüğü'nün 2006/80 Esas sayılı dosyası ile takibe konulduğunu, ancak borçlunun itirazı üzerine takibin durduğunu, borçlunun itirazının iptali ile %40 icra inkar tazminatına hükmedilmesini talep ve dava ettiği, davalı F.G.'in duruşmada alınan beyanında; açılan davayı kabul etmediğini, kendisine ve arkadaşlarına Köy İhtiyar Heyetinin hayvanlarını otlatmaları için 2 parça yer gösterdiğini, bu yerlerde hayvanlarını otlattıklarını, hayvan başına 10,00YTL'den tırnak parasına anlaşmış olduklarını, köyde ucuza verdiği söylenerek dedikodu çıkarıldığını, davacı muhtarın ihalesiz verdiği için şikayet edilmek korkusuyla kendilerine verilen yeri köy hayvanlarına yedirdiğini, kendilerinden tırnak parası olarak hayvan başına 20,00 şer YTL istediğini, kendilerine bu konuda bir tebligat gelmeden köy muhtarının kendilerini icraya verdiğini, icraya itiraz ettikleri için söz konusu davanın açılmış olduğunu, bu nedenle davanın reddini talep ettiğini beyan ettiği, Ardahan İcra Müdürlüğü'nün 2006/80 Esas sayılı dosyasının dosya arasına alındığı, incelenmesinde; davacı Çataldere Köyü tüzel kişiliği tarafından davalı F.G. aleyhine Köy İhtiyar Heyetinin 27.7.2005 tarih ve 13 nolu kararına istinaden 800,00YTL'lik ilamsız takip yapıldığı, davalının 6.3.2006 tarihindeki itirazı üzerine takibin durdurulduğunun görüldüğü, toplanan deliller ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkındaki Kanun'un 31. maddesi uyarınca Koruma meclisi tarafından tayin edilmiş bulunan para cezasının tahsili amacıyla 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun'a göre çıkarılmış olan ödeme emrine ilişkin itirazların inceleme merciinin Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun'un 6. maddesine göre ilgili vergi mahkemesi olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu kararın, davacı vekili tarafından temyizi üzerine YARGITAY 3. HUKUK DAİRESİ'nin 9.11.2006 gün ve E:2006/12900, K:2006/14899 sayılı kararıyla, dava konusu miktar itibarıyla temyiz yoluna başvurulamayacağından, temyiz isteminin reddine karar vermiştir.

Davacı vekili, bu kez, davalının itirazının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Erzurum Vergi Mahkemesi; 23.1.2007 gün ve E:2007/16, K:2007/10 sayı ile, idare mahkemesinin görevli olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine, dava dosyasının davayı çözümlemekle görevli Erzurum İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Davanın incelenmeksizin reddine ilişkin kararının Erzurum Bölge İdare Mahkemesi'nce bozulması üzerine ERZURUM 1. İDARE MAHKEMESİ; 31.01.2008 gün ve E:2008/178 sayı ile, Çataldere Köyü tüzelkişiliği vekili tarafından, Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun uyarınca kesilen 800,00YTL idari para cezasının(tırnak parasının) tahsili amacıyla başlatılan icra takibine borçlu tarafından yapılan itirazın iptali istemiyle F.G.'e karşı dava açıldığı, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 4. maddesinde; icra ve iflas dairelerinin muamelelerine karşı yapılan şikayetlerle itirazların incelenmesinin icra mahkemesi hakimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hakim tarafından yapılacağı, icra yetkisini haiz sulh mahkemelerinin muamelelerine karşı vuku bulacak şikayet ve itirazların tetkik merciinin o mahkemenin hakimi olduğu, 67. maddesinde; takip talebine itiraz edilen alacaklının, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebileceği, 70. maddesinde ise; icra mahkemesinin, itirazın kaldırılması hakkındaki talep üzerine iki tarafı davet edeceği ve 18 inci madde hükmüne göre kararını vereceğinin hükme bağlandığı, dava dosyasının incelenmesinden, Çataldere Köy İhtiyar Heyeti'nin 27.7.2005 gün ve 13 sayılı kararıyla köy merasında hayvan otlattığından bahisle uygulanan 800,00YTL idari para cezasının tahsili amacıyla Çataldere Köyü tüzelkişiliğince gerçek şahıs olan borçlu hakkında icra takibine başlandığı, söz konusu icra takibinin borçlunun itirazı nedeniyle durması üzerine bu kez anılan Köy tüzelkişiliğince Ardahan Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2006/222 Esasına kayıtlı "itirazın iptali" davası açıldığı, Ardahan Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 18.07.2006 gün ve E:2006/222, K:2006/338 sayılı kararı ile davanın vergi mahkemelerinin görevinde olduğu gerekçesiyle dava dilekçesinin görev nedeniyle reddine karar verildiği ve bu kararın kesinleşmesinden sonra Erzurum Vergi Mahkemesi'nde açılan davanın 23.01.2007 gün ve E:2007/16, K:2007/10 sayılı kararla görev yönünden reddedilerek dava dosyasının Mahkemelerine gönderildiğinin anlaşıldığı, olayda, bakılan davanın davacı Köy tüzelkişiliği tarafından, İhtiyar Heyetince gerçek kişi adına uygulanan idari para cezasının tahsili amacıyla başlatılan ve borçlu gerçek şahsın itirazı üzerine duran "icra takibine itirazın iptali" davası olduğu, yukarıda anılan mevzuat gereği bu davanın görüm ve çözümünde icra mahkemesi hakimi yahut kanun gereğince bu görev kendisine verilmiş olan hakimin görevli olduğu, bir başka anlatımla davanın adli yargı yerlerinin görev alanında bulunduğu sonucuna varıldığı, bu durumda, adli yargı mercilerinde çözümlenmesi gereken uyuşmazlığa ilişkin davanın idari yargı yerinde görülüp çözümlenmesine olanak bulunmadığı, bu nedenlerle, Mahkemelerinin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 1.6.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince anılan Yasanın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında itirazın iptali yönünden doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, ilamsız icra takibine yapılan itirazın iptali istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "İlamsız takip" başlıklı Üçüncü Bap, 42-49. maddelerinde takip yöntemleri gösterilmiş; değişik 58. maddesinde, takip talebinin icra memuruna yazı ile veya sözlü olarak yapılacağına işaret edilmiş; değişik 60. maddesine göre takip talebi üzerine icra dairesince düzenlenen ödeme emrinin, değişik 61. maddede öngörülen şekilde takip borçlusuna tebliğ edileceği ve 62-65. maddelerde itiraza ilişkin hükümlere yer verilmiş olup, değişik 66. maddede, süresi içinde yapılan itirazın takibi durduracağı kurala bağlanmıştır.

İtiraz nedeniyle takibin durması üzerine alacaklıya, itirazın iptali için Yasada iki yola başvurma olanağı tanınmış olup, bunlardan birincisi, 67.maddeye göre mahkemeye başvurmak, ikincisi ise 68., ek 68/a. ve ek 68/b. maddelerine göre tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını istemektir.

İncelenen uyuşmazlıkta alacaklı konumundaki davacı tarafından, değişik 67. maddeye göre mahkemeye başvurmak suretiyle itirazın iptali davası açılmıştır.

Söz konusu 67. madde(Değişik: 18.2.1965 - 538/37 md.), "(Değişik birinci fıkra: 17.7.2003-4949/15 md.) Takip talebine itiraz edilen alacaklı, itirazın tebliği tarihinden itibaren bir sene içinde mahkemeye başvurarak, genel hükümler dairesinde alacağının varlığını ispat suretiyle itirazın iptalini dava edebilir.

(Değişik: 9.11.1988 - 3494/1 md.) Bu davada borçlunun itirazının haksızlığına karar verilirse borçlu; takibinde haksız ve kötü niyetli görülürse alacaklı; diğer tarafın talebi üzerine iki tarafın durumuna, davanın ve hükmolunan şeyin tahammülüne göre, red veya hükmolunan meblağın yüzde kırkından aşağı olmamak üzere, uygun bir tazminatla mahküm edilir.

İtiraz eden veli, vasi veya mirasçı ise, borçlu hakkında tazminat hükmolunması kötü niyetin sübutuna bağlıdır.

(Mülga dördüncü fıkra: 17.7.2003-4949/103 md.)

Birinci fıkrada yazılı itirazın iptali süresini geçiren alacaklının umumi hükümler dairesinde alacağını dava etmek hakkı saklıdır" hükümlerini taşımaktadır.

Anılan Yasa'nın değişik 1. maddesinin birinci fıkrasında, "Her asliye mahkemesinin yargı çevresinde yeteri kadar icra dairesi bulunur" denilmekte olup, yukarıda hükmü yazılı 67. maddede sözü edilen "mahkeme" ile, icra dairesinin bulunduğu yargı çevresi bakımından bağlı olduğu asliye mahkemesinin anlaşılması ve takip hukukuna özgü bulunan itirazın iptali davasının asliye mahkemesinde görülmesi gerektiği açıktır.

Öte yandan, 2577 sayı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun " İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri : a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

İdari davalardan olan iptal ve tam yargı davalarında davalı daima idaredir. Bir başka deyişle, idari yargı yerinde açılan bir iptal ya da tam yargı davasına bakılabilmesi için, diğer dava koşullarının yanısıra, davanın idare aleyhine açılmış olması gerekmekte; idari yargı yerinde gerçek kişiler aleyhine dava açılabilmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

Bu durumda, davanın, ortada idarece kamu gücüne dayalı olarak ve idari usul ve esaslara göre re'sen ve tek yanlı biçimde tesis edilmiş bir işlem veya eylemden dolayı hak ve menfaati ihlâl edilenler tarafından idare aleyhine açılmış 2577 sayılı Yasa'nın 2. maddesinde belirtilen davalardan biri olmayıp, para cezasının gerçek kişiden tahsiline yönelik olarak yapılan ilâmsız icra takibine vaki itirazın iptali davası olması karşısında, idari yargının görevine giren bir dava bulunduğundan sözetmek olanaksızdır.

Açıklanan nedenlerle, İcra ve İflâs Kanunu'nun değişik 67. maddesine göre açılan itirazın iptali davasının, özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Erzurum 1. İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Ardahan Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 18.7.2006 gün ve E:2006/222, K:2006/338 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 1.6.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.